

Предварителна оценка на въздействието

Институция: Министерство на здравеопазването	Нормативен акт: Проект на Постановление на Министерския съвет за създаване на Национален съвет по психично здраве
☒ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	☐ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: .....
Лице за контакт: Д-р Ивиан Бенишев, директор на дирекция „Лечебни дейности“, Министерство на здравеопазването	Телефон и ел. поща: 02/9301310 ibenishev@mh.government.bg

1. Проблем/проблеми за решаване:

1.1. *Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.*

На 23 април 2021 г. с Решение № 388 на Министерски съвет е приета Национална стратегия за психично здраве на гражданите на Република България 2021 - 2030 г. За постигане на взаимосвързаност и целенасочено координиране на всички политики и налични ресурси за постигане на подобрене на психичното здраве на населението в Република България, както и дифузия от „твърдите“ към „меките“ мерки за постигане на оптимизация на дейностите, в националната стратегия е предвидено конституирането на надведомствен (или междуведомствен) Национален съвет по психично здраве към Министерския съвет, който да има правомощия при изпълнението на националната стратегия за психично здраве и плана за действие към нея.

1.2. *Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).*

Проблемът не е възможно да бъде решен в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

1.3. *Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.*

Съгласно чл. 21 от Закона за администрацията Министерският съвет може да създава съвети като постоянно действащи консултативни органи на правителството, осигуряващи координация в сферата на изпълнителната власт, както и сътрудничество с други държавни органи, органи на местното самоуправление и с неправителствени организации при определянето и провеждането на държавната политика в дадена област или по особено важни въпроси от обществена значимост.

Съгласно чл. 22а от Закона за администрацията съвет се създава, преобразува се и се закрива с постановление на Министерския съвет въз основа на мотивирано предложение. В постановлението за създаване на съвета се определят неговите задачи и структурен състав, както и администрацията, осигуряваща експертното и техническото му подпомагане.

Решаването на проблема не е възможно без приемане на постановление на Министерския съвет за конституиране на националния съвет.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Няма задължителни действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен. Съгласно чл. 22а от Закона за администрацията съвет се създава, преобразува се и се закрива с постановление на Министерския съвет въз основа на мотивирано предложение.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки на въздействие.

2. Цели:

Цел 1: Координиране на дейностите по изпълнение на Националната стратегия за психично здраве на гражданите на Република България 2021 - 2030 г.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

Психичното здраве има комплексен характер и в неговото развитие и случване участват биологични, психологически, образователни, възпитателни, социални, икономически и културални фактори. Тази мултифакторна генеза на психичното здраве обуславя и необходимостта от комплексен подход за неговото развитие и подобряване. Доброто психично здраве е неразделна част от човешкото здраве и благополучие. Субективното благополучие е комплексен феномен, който най-общо включва удовлетвореността от живота като цяло и от основните жинени сфери като брак, семейство, работа, потребности, чувство за значимост и смисъл, както и усещане за щастие, често преживяване на позитивни емоции и удоволствие и рядко преживяване на негативни емоции.

Психичното здраве, както и психичните разстройства се дължат на различни социални, икономически и физически фактори, действащи на различни етапи от живота. Доброто познаване на тези фактори, в тяхната взаимосвързаност и влияние върху човешката психика, е в основата на всяка политика и стратегия за подобряване на психичното здраве.

Един от големите проблеми на психиатричното обслужване понастоящем е фрагментарният характер и липсата на приемственост както на грижите и терапията, така и на информацията за даден пациент. След изписването от психиатричния стационар пациентът няма регулация за

насочване за проследяване, поддържаща терапия и каквито и да било психосоциални интервенции с оглед неговото обратно включване в общността.

Централен приоритет и същевременно механизъм за осъществяване на Националната стратегия за психично здраве на гражданите на Република България 2021 - 2030 г. е интегрирането на междусекторни политики – здравеопазване, социални дейности, образование, правосъдие и култура. Комплексността на тежката психична болест предполага обезпечаване и подкрепа на живеещите с нея и техните семейства от страна на различни ведомства, основно от:

- Министерство на здравеопазването чрез осигуряване на медицински дейности – болнично и извънболнично лечение, рехабилитация и профилактика на психичните заболявания;
  - Министерство на труда и социалната политика чрез насърчаване на интегрираното предоставяне на подкрепа за лицата с психични разстройства в рамките на системата на здравеопазването и социалната система;
  - Министерство на правосъдието по отношение на принудителното лечение;
  - Министерство на образованието и науката чрез програми за промоция на психичното здраве, превенция на рисково поведение, ранно откриване и специализирани интервенции при психични разстройства в детско-юношеската възраст. На ниво висше образование, чрез единните държавни изисквания за обучение по медицина и здравни грижи и чрез финансиране на научни проекти в областта на психичното здраве, които да подкрепят с доказателства политическите решения.
1. Преки заинтересовани страни:

- Министерство на здравеопазването;
- Министерство на труда и социалната политика;
- Министерство на образованието и науката;
- Министерство на регионалното развитие и благоустройството;
- Министерство на правосъдието;
- Национална здравноосигурителна каса;
- Национален център по общественото здраве и анализи;
- Български лекарски съюз;
- Българска психиатрична асоциация;
- Медицински университет – София;
- Медицински университет – Пловдив;
- Медицински университет – Варна;
- Медицински университет – Плевен;
- Медицински университет – Стара Загора;
- представителни организации за защита правата на пациентите.

2. Косвени заинтересовани страни:

- лица с психични заболявания – пациентите с шизофренни заболявания, водещи се под наблюдение, са 25 849. От тази група между 10% и 15% (2 500 – 3 000 лица) се нуждаят от подкрепа в общността. От тях 1 000 са настанени в институции за дългосрочни грижи, а около 230 пребивават дългосрочно в държавните психиатрични болници. Водещите се под наблюдение пациенти с умствена изостаналост са 28 293. От тази група изцяло зависимите от грижи и неможещи да се справят самостоятелно в ежедневието са приблизително до 2% (с тежка и дълбока умствена изостаналост) или около 400 лица. Те се нуждаят и от специализирани медицински грижи, които следва да се осъществяват в добра координация със специалистите от извънболничната помощ. Пациентите с деменция, водещи се под наблюдение, са 2 408, но с оглед на това, че над 60-годишна възраст процентът на деменциите нараства от 1% до 30% в горните възрастови категории, нуждите от услуги за тази целева група ще нарастват. Броят на преминалите пациенти за 2020 г. през държавните психиатрични болници е 8 786, а през центрoвете за психично здраве – 13 727;

- лечебни заведения за психиатрична помощ – в страната има 12 държавни психиатрични болници, 12 центровете за психично здраве, 5 психиатрични клиники (в университетски болници) и 17 психиатрични отделения към многопрофилни болници. Общо легловата база е около 4 000 легла (4 072 легла за 2020 г.), като са налице и около 1 000 места за дневен стационар. Съществуват и психиатрични легла в структурата на други лечебни заведения на отделни ведомства – психиатрична клиника във ВМА и психиатрично отделение в МВР-болница;

- специалисти, оказващи психично-здравна и психотерапевтична помощ – броят на медицинските специалисти, упражняващи специалността „Психиатрия“ е 641, по специалността „Детска психиатрия“ – 22, по специалността „Съдебна психиатрия“ – 5 и по специалността „Психиатрични здравни грижи“ – 96.

Информацията за броя на косвените заинтересовани страни е по данни на Националния център по обществено здраве и анализи.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще оказат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1: идентифицирани са следните варианти на действие:

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

При този вариант няма да се създаде Национален съвет по психично здраве към Министерския съвет и това ще доведе до липсата на координационен механизъм за изпълнението на националната политика по въпросите на психичното здраве.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При вариант „Без действие“ няма да се наблюдават положителни въздействия за нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Ще продължи да липсва ясно координиране на отговорностите на отделните министерства и ведомства по изпълнението на Стратегията, което ще доведе до невъзможност за пълноценно и всеобхватно прилагане.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействие върху малките и средните предприятия:

Вариант „Без действие“ не оказва въздействие върху малките и средни предприятия.

Административна тежест:

При вариант „Без действие“ няма да има промяна по отношение на административната тежест.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информирани, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Приемане на проект на Постановление на Министерския съвет за създаване на Национален съвет по психично здраве“:

Описание:

При този вариант ще бъде прието Постановление на Министерския съвет за създаване на Национален съвет по психично здраве, чрез което:

- ще се създаде Национален съвет за психично здраве като междуведомствен орган за осъществяване на координация, сътрудничество и консултации при изпълнението и мониторинга на Националната стратегия за психично здраве на гражданите на Република България 2021-2030 г.
- ще се приеме правилник за дейността на съвета и ще му се даде възможност ефективно да изпълнява функциите си;
- като краен резултат, ще се гарантира установяването и функционирането на ефективен координационен механизъм за изпълнението на националната политика по въпросите на психичното здраве.

Предвижда се съставът на Националния съвет да включва:

1. председател – представител на Министерството на здравеопазването;
2. членове – по един представител на Министерството на труда и социалната политика, Министерството на образованието и науката, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на правосъдието, Националната здравноосигурителна каса,

Националният център по общественото здраве и анализи, Българския лекарски съюз, Медицински университет – София, Медицински университет – Пловдив, Медицински университет – Варна, Медицински университет – Плевен, Медицинският факултет на Тракийски университет – Стара Загора, Българска психиатрична асоциация и на представителните организации за защита правата на пациентите.

Съответните министри, ръководители на ведомства и организации определят за всеки член и по един резервен член, който може да замества титуляря в състава на Националния съвет за участие в заседанията.

Поименният състав на Националния съвет се определя със заповед на министъра на здравеопазването по предложение на съответните министри, ръководители на ведомства и организации.

Националният съвет осъществява дейността си като провежда заседания не по-малко от един път годишно. Заседанията на Националния съвет се свикват от председателя или по инициатива най-малко на една трета от членовете му и се провеждат, ако присъстват не по-малко от 2/3 от членовете. Решенията се приемат с обикновено мнозинство.

Предвидена е възможност за участие в заседанията на Националния съвет без право на глас и на представители на неправителствени организации, на здравни и лечебни заведения и други лица по покана на председателя.

За отчитане дейността на Националния съвет се изготвя ежегоден доклад, който се внася на заседание на Министерския съвет от председателя на съвета.

Организационно-техническото обслужване на дейността на Националния съвет се осигурява от Министерството на здравеопазването.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Ще се предприемат необходимите действия за създаване на ефективно функциониращ съвет за цялостна координация на изпълнението на националната политика по въпросите на психичното здраве.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант на действие не се предвиждат отрицателни въздействия за целевите групи.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействие върху малките и средните предприятия:

Този вариант на действие не оказва въздействие върху малките и средни предприятия.

Административна тежест:

Създаването на Национален съвет по психично здраве не предвижда промяна по отношение на административната тежест.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1:

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2 „Приемане на ПМС“
Е ф е к т и в н о с т	Цел 1: Координиране на дейностите по изпълнение на Националната стратегия за психично здраве на гражданите на Република България 2021 - 2030 г.	3	1
Е ф и к а с н о с т	Цел 1: Координиране на дейностите по изпълнение на Националната стратегия за психично здраве на гражданите на Република България 2021 - 2030 г.	3	1
С ъ з л а с у в а н о с т	Цел 1: Координиране на дейностите по изпълнение на Националната стратегия за психично здраве на гражданите на Република България 2021 - 2030 г.	3	1

1.1. Ивнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1: Препоръчва се за решаване на поставения проблем да бъде избран вариант 2 „Приемане на проект на Постановление на Министерския съвет за създаване на Национален съвет по психично здраве“.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- Ще се увеличи
- Ще се намали
- Няма ефект

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да
- Не

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да
- Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

- Актът засяга пряко МСП
- Актът не засяга МСП

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са идентифицирани потенциални рискове от прилагане на препоръчителния вариант.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултациялни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

Да

Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Не се налага предоставянето на допълнителна информация и документи.

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

- Закон за администрацията;
- Национална стратегия за психично здраве на гражданите на Република България 2021-2030 г.;
- План за действие към Националната стратегия за психично здраве на гражданите на Република България 2021 – 2030 г.;
- Финансов план към Националната стратегия за психично здраве на гражданите на Република България 2021 – 2030 г.

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Ивиан Бенишев, директор на дирекция „Лечебни дейности“, Министерство на здравеопазването

Дата:

Подпис:

X
